

Datum
2014-11-11

Diarienummer
2014-122

Enheten för allmän ordning och
säkerhet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Informationsutbyte vid samverkan mot grov organiserad brottslighet (Ds 2014:30)

(Ju2014/5172/L4)

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) anser att frågan om behovet av sekretesskydd till förmån för enskildas intresse för de uppgifter som kan komma att lämnas ut med stöd av den föreslagna lagen om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot grov organiserad brottslighet behöver belysas ytterligare och att lagen inte bör införas förrän det är säkerställt att det finns ett tillräckligt sekretesskydd för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden (se vidare nedan).

ISF vill även framhålla att begreppet "viss närmare avgränsad myndighetsöverskridande samverkan" i 1 § i den föreslagna lagen är vagt och riskerar att ge ett större utrymme för utväxling av uppgifter med stöd av lagen än vad som är avsett.

ISF har i övrigt inga synpunkter på förslagen.

7.7 Behövs ytterligare sekretessbestämmelser som skyddar överlämnade uppgifter hos den mottagande myndigheten?

ISF delar bedömningen i promemorian att sekretesskyddet till förmån för det allmännas intresse är tillräckligt starkt, men ifrågasätter om skyddet till förmån för enskildas personliga och ekonomiska intressen är tillräckligt starkt.

Inom Försäkringskassans verksamhet är det vanligt förekommande med mycket känsliga uppgifter om enskilda personer, framför allt rörande hälsa. Dessa uppgifter skyddas hos Försäkringskassan av sekretess enligt 28 kap. OSL. Om sådana uppgifter lämnas ut till en brottsbekämpande myndighet kommer uppgifterna att skyddas av sekretess till förmån för den enskildes intressen enligt 35 kap. 1 § OSL så länge som förundersökning eller underrättelseverksamhet pågår och uppgifterna kommer därigenom att omfattas av ett starkare sekretesskydd än hos Försäkringskassan. I promemorian behandlas dock inte frågan om vilket sekretesskydd som kommer att gälla för uppgifter som har lämnats ut från en icke brottsbekämpande till en brottsbekämpande myndighet med stöd av den föreslagna lagen efter det att underrättelseverksamheten har upphört eller

förundersökningen har avslutats. Med tanke på att i vart fall uppgifter om enskilda som lämnas ut från Försäkringskassan, som nämnts, kan vara av mycket känslig karaktär är det angeläget att de inte kommer att omfattas av ett sämre sekretesskydd efter det att underrättelseverksamheten har upphört eller förundersökningen har avslutats.

ISF vill också väcka frågan om sekretesskyddet till förmån för enskilda under pågående underrättelseverksamhet eller förundersökning är tillräckligt. I motsats till vad som gäller för sekretess enligt 18 kap. 1 och 2 §§ OSL följer sekretessen till skydd för enskilda enligt 35 kap. 1 § OSL inte med om uppgifterna lämnas ut från någon av de brottsbekämpande myndigheter till en icke brottsbekämpande myndighet som deltar i samverkan. Inte heller kommer uppgifter som lämnas ut från en icke brottsbekämpande myndighet direkt till en annan icke brottsbekämpande myndighet att omfattas av sekretesskydd enligt 35 kap. 1 § OSL. Som framhålls i promemorian (s. 118) kan det bli aktuellt att uppgifter från en icke brottsbekämpande myndighet kommer andra icke brottsbekämpande myndigheter till del, t.ex. i samband med samverkansmöten. Rörande denna situation framhålls i promemorian att en tillämpning av bestämmelsen i 18 kap. 2 § OSL får till effekt att uppgifter om enskilda skyddas av sekretess i en sådan situation om de hänför sig till underrättelseverksamheten, även om denna bestämmelse inte syftar till att skydda enskilda intressen. Bestämmelsen bör därmed enligt promemorian ge ett fullgott sekretesskydd för det stora flertalet uppgifter som kan komma att utväxlas med stöd av den föreslagna lagen. Det kan dock enligt ISF inte uteslutas att en icke brottsbekämpande myndighet som, inom ramen för samverkan, får del av uppgifter som ursprungligen härrör från en annan icke brottsbekämpande myndighet skulle kunna bli tvungen att lämna ut uppgifterna efter en skadeprövning enligt 18 kap. 2 § OSL, trots att de omfattas av ordinarie sekretess hos ursprungsmyndigheten och av sekretess enligt 35 kap. 1 § OSL hos de brottsbekämpande myndigheterna. Det skulle t.ex. kunna gälla uppgifter om en person som det under utredningsarbetets gång visar sig inte finns anledning att misstänka för brott eller uppgifter om en tredje man som inte är föremål för utredning men som ändå figurerar i underrättelseverksamheten, t.ex. en assistansersättningsberättigad person när underrättelseverksamheten riktar sig mot en assistansanordnare eller en personlig assistent. Det är inte självklart att sådana uppgifter skulle kunna beläggas med underrättelsesekretess enligt 18 kap. 2 § OSL med hänvisning till att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller att den framtida verksamheten skadas om uppgifterna röjs. I båda dessa situationer kommer uppgifterna i så fall endast att omfattas av det betydligt svagare skydd som följer av 21 kap. 1 § OSL. Risken att detta skulle bli ett problem i praktiken är sannolikt liten, men ISF vill ändå framhålla att frågan kan behöva belysas ytterligare.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Per Molander. Chefsjuristen Catarina Eklundh Ahlgren har varit föredragande. I beredningen har också kompetensområdeschefen Maria Kain deltagit.

Per Molander
Generaldirektör

Catarina Eklundh Ahlgren
Chefsjurist